

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/177/2006

ZNAJOMOŚĆ JĘZYKÓW OBCYCH I WYJAZDY ZAGRANICZNE

KOMUNIKAT Z BADAŃ

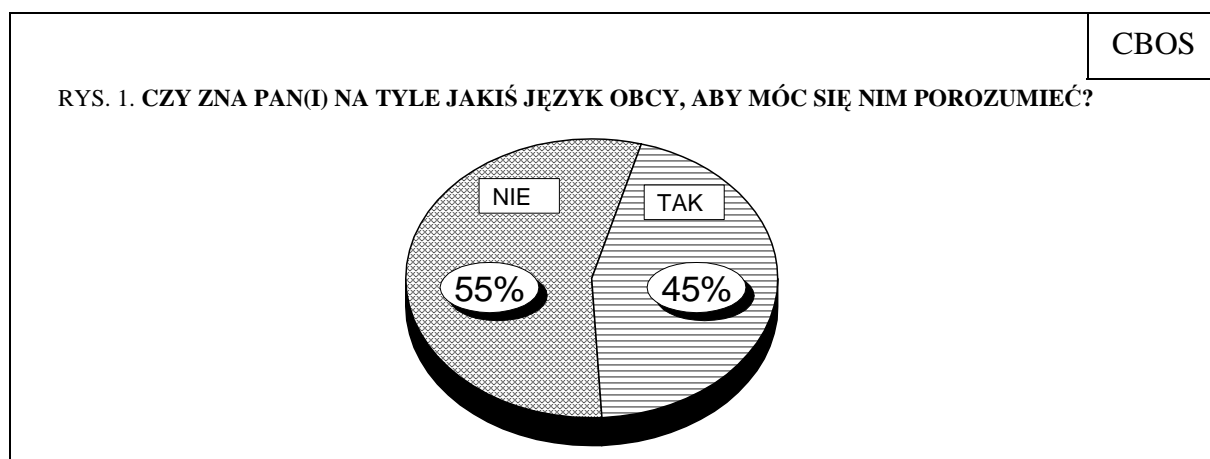
WARSZAWA, LISTOPAD 2006

PRZEDRUK I ROZPOWSZECHNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku
28 września 2006 roku

W ostatnich latach, zwłaszcza po przystąpieniu naszego kraju do Unii Europejskiej, Polacy zaczęli jeździć po świecie na skalę przedtem niespotykaną. Również do Polski przyjeżdża coraz więcej cudzoziemców. Szczególnie aktualne staje się więc pytanie, czy Polacy potrafią porozumiewać się w obcych językach. Pytaliśmy o to w listopadowym sondażu¹.

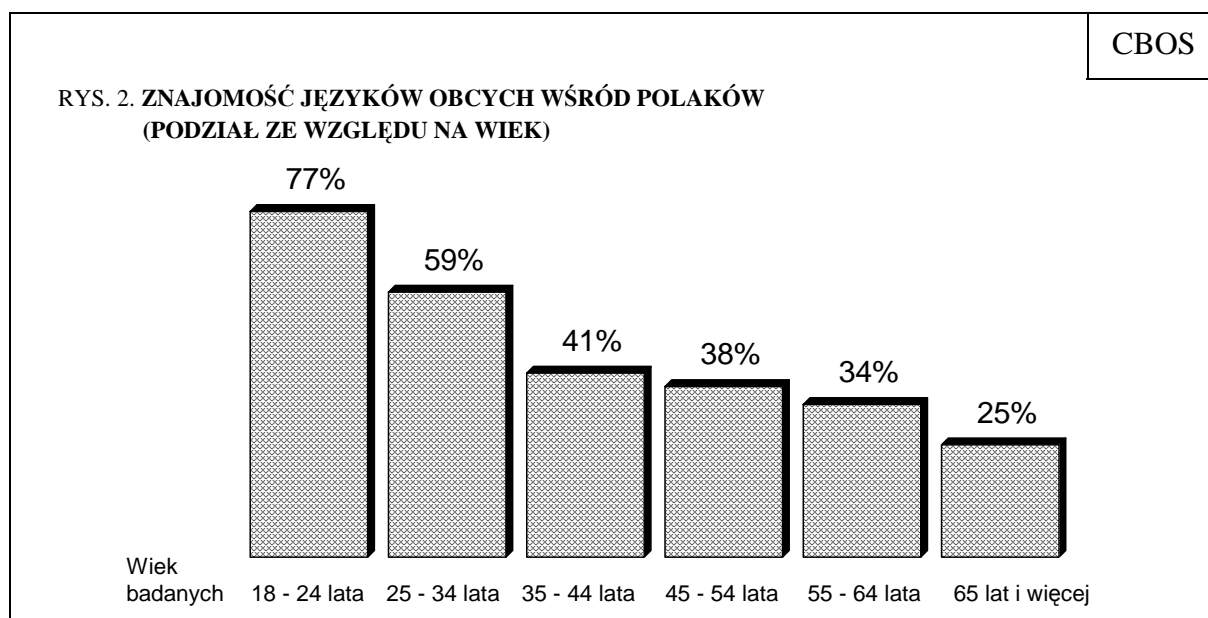
Ponad połowa ogółu Polaków nie potrafi porozumieć się w żadnym języku obcym. Liczba posiadających tę umiejętność stopniowo się zwiększa, jednak w skali ogólnospołecznej są to zmiany stosunkowo niewielkie.

Tabela 1

Czy zna Pan(i) na tyle jakiś język obcy, aby móc się nim porozumieć?	Wskazania respondentów według terminów badań			
	XI 1997	VI 2001	V 2004	XI 2006
	w procentach			
Tak	37	42	44	45
Nie	63	58	56	55

¹ Sondaż „Aktualne problemy i wydarzenia” (198) przeprowadzony w dniach od 2 do 5 listopada 2006 roku na liczącej 979 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Wprawdzie języków obcych uczą się ludzie w każdym wieku (w wielkich miastach kursy takie prowadzone są, i cieszą się dużym powodzeniem, także przez Uniwersytety Trzeciego Wieku), jednak zasadniczej poprawy w poziomie znajomości języków obcych można się spodziewać dopiero wraz ze zmianami generacyjnymi. Umiejętność ta jest bowiem bardzo zróżnicowana w zależności od wieku. Istotna granica przebiega między osobami zbliżającymi się do czterdziestki a młodszymi. Wśród tych drugich liczba mogących porozumieć się w języku obcym znacznie przekracza połowę. Trzeba dodać, że wśród uczniów i studentów umiejętność ta jest niemal powszechna – deklaruje ją 89% badanych z tej grupy.

W obcym języku potrafią się porozumiewać przede wszystkim osoby z wyższym wykształceniem (83%). Wśród tych, którzy mają jedynie średnie wykształcenie, liczba ta spada do 56%. Ale o możliwości porozumiewania się w obcym języku mówi także co trzeci badany z wykształceniem zasadniczym zawodowym (34%) i ponad jedna czwarta tych, którzy ukończyli naukę na poziomie szkoły podstawowej (28%).

Warto jeszcze dodać, że w omawianej sprawie nie ma istotnych różnic między mieszkańcami miast różnej wielkości. Zarówno wśród mieszkańców miasteczek nieprzekraczających 10 tysięcy ludności, jak i w wielkich metropoliach mniej więcej co drugi badany deklaruje możliwość porozumienia się w obcym języku. Umiejętność tę rzadziej natomiast deklarują mieszkańcy wsi (38%).

Najbardziej popularnymi wśród Polaków językami obcymi są rosyjski i angielski. Jednak znajomość rosyjskiego utrzymuje się od lat na podobnym poziomie, a nawet daje się zaważyć pewien spadek. Natomiast systematycznie wzrasta znajomość angielskiego.

Tabela 2

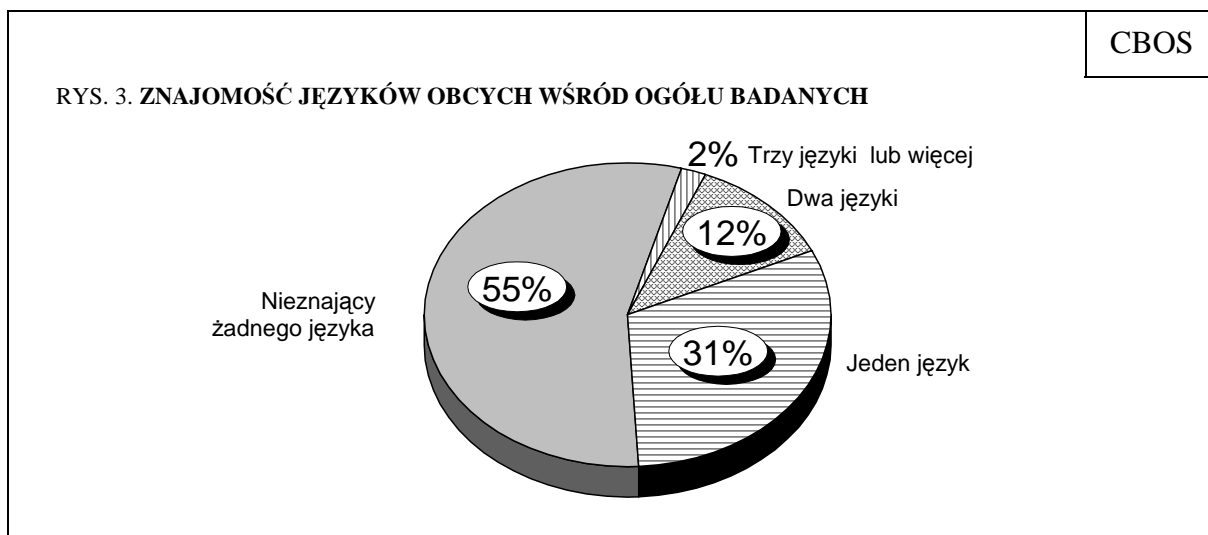
Znajomość języków obcych wśród Polaków	Wskazania respondentów według terminów badań*			
	XI 1997	VI 2001	V 2004	XI 2006
	w procentach			
Rosyjski	24	23	23	22
Angielski	9	16	17	20
Niemiecki	9	14	14	14
Francuski	2	2	2	2
Inne języki	2	1	4	4
Nieznający żadnego języka obcego	63	58	56	55

*Odsetki nie sumują się do 100, ponieważ część badanych deklaruje znajomość więcej niż jednego języka obcego

Trzecim co do popularności wśród Polaków językiem obcym jest niemiecki. Zasięg jego znajomości w ostatnich latach utrzymuje się na stałym poziomie. Pozostałe języki znane są jedynie niewielkiej liczbie badanych. Najczęściej z nich wymieniany był francuski (2%), a następnie włoski (1%).

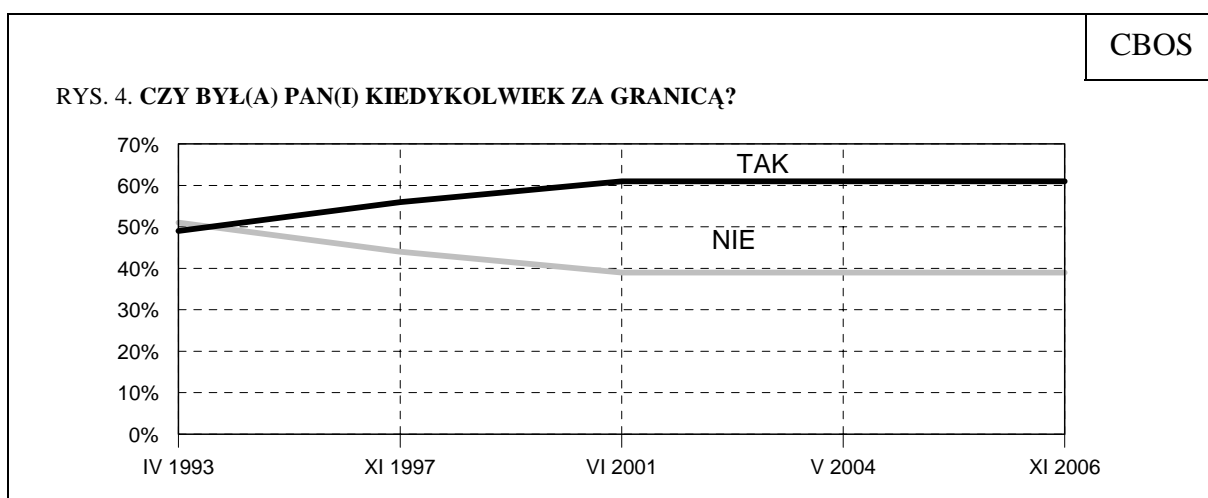
Wśród ludzi młodych najczęściej osób deklaruje znajomość języka angielskiego (63% do lat 24 i 34% w grupie mających od 25 do 34 lat). W tej generacji drugim co do popularności językiem jest niemiecki (zna go prawie co czwarty młody człowiek), a dopiero na trzecim miejscu znalazł się rosyjski (odpowiednio 11% i 16%). Natomiast osoby w wieku średnim i starsze najczęściej twierdzą, że znają język rosyjski. Znajomość angielskiego i niemieckiego wyraźnie spada wśród osób powyżej 45 roku życia (patrz tabele aneksowe).

Wśród badanych deklarujących znajomość języków obcych ponad dwie trzecie (69%) może porozumiewać się w jednym języku. Co czwarty z tej grupy (26%) zna dwa języki obce, a co dwudziesty (5%) trzy lub więcej. Wśród ogółu badanych kształtuje się to nieco inaczej.

WYJAZDY ZAGRANICZNE

Z deklaracji badanych wynika, że większość z nich (61%) co najmniej raz była za granicą. Na początku lat dziewięćdziesiątych tylko niespełna połowa dorosłych Polaków deklarowała, że przynajmniej raz odwiedziła obcy kraj. W następnych latach liczba ta powoli, ale systematycznie rosła. U progu bieżącej dekady ustabilizowała się na obecnym poziomie. Biorąc pod uwagę to, że duża liczba mieszkańców kraju – szacuje się, że milion, a nawet więcej osób – przebywa obecnie za granicą (tym samym ludzie ci nie weszli w skład próby), trzeba przyjąć, że faktyczny odsetek Polaków znających obce kraje jest nieco wyższy (o 3–4 punkty), niż pokazują to wyniki badania.

Za granicą byli niemal wszyscy badani należący do kadry kierowniczej i inteligencji (96%) oraz pracujący na własny rachunek (95%). Najrzadziej natomiast wyjeżdżali z kraju rolnicy (31%) i robotnicy niewykwalifikowani (35%). Odsetek respondentów, którzy przynajmniej raz byli za granicą, jest tym większy, im wyższy poziom ich wykształcenia (od 40% wśród osób z wykształceniem podstawowym do 90% w grupie najlepiej wykształconych).

Osoby, które były za granicą, najczęściej można spotkać w miastach o wielkości przekraczającej 20 tysięcy mieszkańców (powyżej 70% w każdej z tych kategorii, przy czym pomiędzy miastami małymi, średniej wielkości a wielkimi różnica jest niewielka). Nieco mniej osób, które wyjeżdżały z kraju, jest w miasteczkach poniżej 20 tysięcy mieszkańców (61%), a zdecydowanie mniej na wsi (42%).

Można jeszcze dodać, że tych, którzy byli za granicą, spotykamy mniej więcej równie często prawie we wszystkich grupach wieku. Wyróżniają się jedynie najstarsi, mający 65 lat i więcej, spośród których 43% deklaruje wyjazdy do innych krajów (wśród innych jest ich od 61% do 71%).

Do wyjazdu bynajmniej nie jest niezbędna znajomość języka obcego. Tylko niewiele ponad połowa tych, którzy byli za granicą, potrafi się porozumieć w obcym języku.

Tabela 3

Czy był(a) Pan(i) kiedykolwiek za granicą?	Czy zna Pan(i) na tyle jakiś język obcy, aby móc się nim porozumieć?	
	Tak	Nie
	w procentach	
Tak	57	43
Nie	27	73

CZĘSTOŚĆ WYJAZDÓW

Tych, którzy byli kiedykolwiek za granicą, pytaliśmy o bardziej szczegółowe informacje – częstość i kierunki wyjazdów – tylko w odniesieniu do ostatnich dwudziestu lat. W ten sposób eliminujemy nieliczne (nie przekraczające 2%) grono osób, które wprawdzie były przed wieloma laty za granicą, ale potem już nie wyjeżdżały.

Największa grupa, przekraczająca połowę osób znających obce kraje (53%), to ci, którzy w ciągu ostatnich 20 lat byli za granicą od dwóch do siedmiu razy. Stanowią oni jedną trzecią ogółu badanych. Więcej niż siedem razy był co czwarty spośród wyjeżdżających (26%, 16% ogółu), a tylko raz – co piąty (19%, co stanowi 11% ogółu ankietowanych).

Tabela 4

Ile razy w ciągu ostatnich dwudziestu lat był(a) Pan(i) za granicą?	Wskazania respondentów według terminów badań			
	XI 1997	VI 2001	V 2004	XI 2006
	w procentach			
1 raz	12	11	10	11
2 – 3 razy	14	16	15	18
4 – 7 razy	12	15	14	14
8 – 12 razy	6	5	6	6
13 – 20 razy	4	5	4	5
21 razy i więcej	4	6	7	5
Nie pamiętam, był(a)m dawniej niż przed 20 laty, trudno powiedzieć	4	3	5	2
Nigdy nie był(a)m za granicą	44	39	39	39

Częstotliwość wyjazdów zagranicznych jest również dość silnie zróżnicowana społecznie, w podobny sposób jak sam fakt wyjazdu. Kilkakrotnie byli za granicą przede wszystkim członkowie tych grup społecznych, w których jest najwięcej osób wyjeżdżających. Cztery razy lub więcej wyjeżdżała do innych krajów większość pracujących na własny rachunek, przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji bądź też osób mających wyższe wykształcenie. Natomiast wśród robotników niewykwalifikowanych, rolników czy osób z wykształceniem podstawowym największą grupę wyjeżdżających stanowią ci, którzy byli za granicą nie więcej niż trzy razy.

Co piąty Polak (21%) odwiedził dotychczas jeden obcy kraj i niemal tyle samo (22%) – dwa lub trzy kraje. Więcej niż trzy kraje ma na swoim koncie co siódmy respondent (14%).

Tabela 5

Liczba krajów odwiedzonych w ciągu ostatnich dwudziestu lat	Wskazania respondentów według terminów badań			
	XI 1997	VI 2001	V 2004	XI 2006
	w procentach			
Jeden	18	22	18	21
Dwa	13	12	11	13
Trzy	8	8	10	9
Cztery	3	4	7	4
Pięć	3	4	3	3
Sześć i więcej krajów	7	8	8	7
Wiele, nie pamiętam dokładnie, ile	2	1	2	2
Był(a)m dawniej niż przed 20 laty	2	2	2	2
Nigdy nie był(a)m za granicą	44	39	39	39

KIERUNKI WYJAZDÓW

Krajem najczęściej odwiedzanym przez Polaków są Niemcy – w ciągu ostatnich dwudziestu lat był tam co trzeci dorosły Polak, co stanowi ponad połowę tych, którzy byli za granicą. Następne w kolejności są Czechy, znane co piątemu Polakowi (co trzeciemu spośród wyjeżdżających). Ponad dziesięć procent ogółu badanych było także na Słowacji (13%) i we Włoszech (12%). Francję odwiedziło 9% ogółu ankietowanych, niemal tyle samo było na Węgrzech i w Austrii (po 8%). Można jeszcze wymienić Grecję, którą odwiedziło 5% badanych, oraz Holandię, Ukrainę, Hiszpanię i Wielką Brytanię – po 4%. Inne kraje – a wymieniono ich blisko pięćdziesiąt – znane są już tylko nielicznym respondentom.

Tabela 6

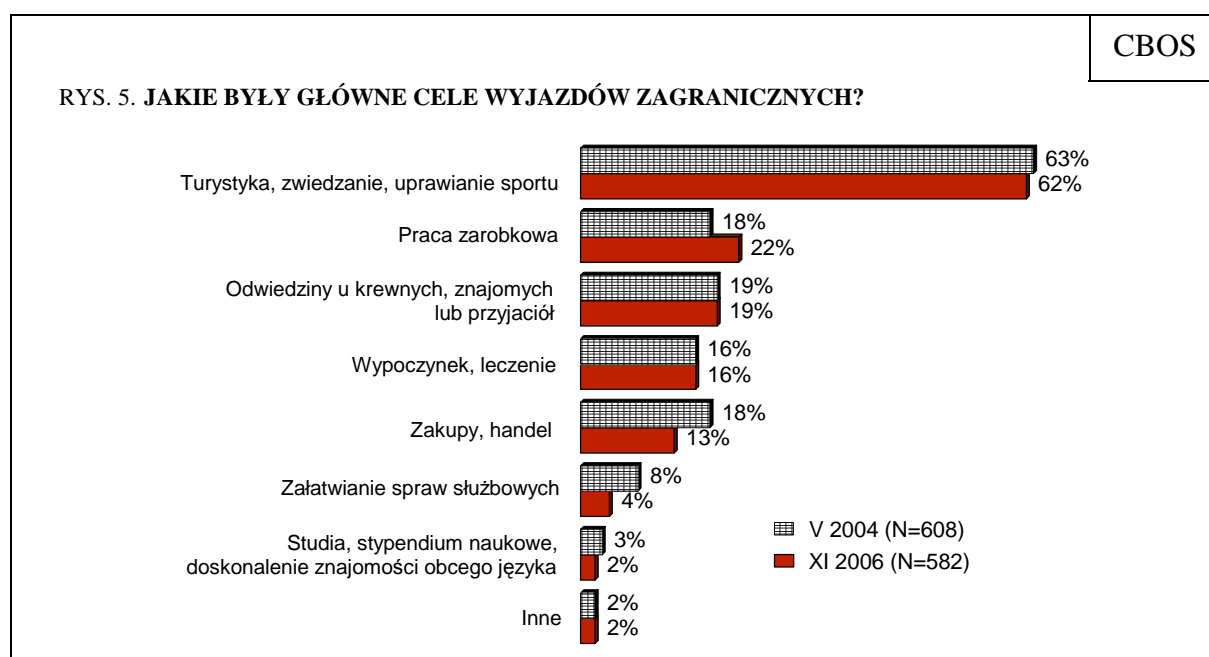
Kraje odwiedzane przez Polaków w ciągu ostatnich dwudziestu lat	Odsetki wskazań wśród	
	ogółu badanych	tych, którzy byli za granicą (N=592)
Niemcy	33	55
Czechy*	20	34
Słowacja*	13	22
Włochy	12	19
Francja	9	14
Węgry	8	14
Austria	8	13
Grecja	5	8
Holandia	4	7
Ukraina	4	7
Hiszpania	4	7
Wielka Brytania	4	6
Rosja	3	6
Szwecja	3	6
Chorwacja	3	5
Bułgaria	3	5
Litwa	3	5
Belgia	3	4
Turcja	2	4
Stany Zjednoczone Ameryki	2	3
Dania	2	3
Norwegia	2	3
Białoruś	2	3

*Ponadto 3% ogółu (5% wyjeżdżających) było w Czechosłowacji przed podziałem tego kraju na dwa państwa

CELE WYJAZDÓW

Polacy najczęściej wyjeżdżają za granicę w celach turystycznych. Taki powód jako główny wskazało 62% tych, którzy byli za granicą. Na drugim miejscu wśród celów wyjazdu zagranicznego znalazła się praca zarobkowa, wskazana przez 22% wyjeżdżających, co oznacza, że w ciągu ostatnich dwudziestu lat pracowało za granicą 13% ogółu Polaków.

Trzecim z kolei celem wyjazdów były odwiedziny u krewnych lub przyjaciół, wskazane przez 19% wyjeżdżających. Ponadto 16% wyjeżdżało w celach wypoczynkowych lub na leczenie, a 13% – na zakupy.

Badani mogli wskazać dwa główne cele, w związku z czym ich odpowiedzi nie sumują się do 100%

W porównaniu z wynikami poprzedniego badania, przeprowadzonego w momencie wstąpienia Polski do Unii Europejskiej, można zauważyć dwie charakterystyczne zmiany: wzrósł odsetek wyjeżdżających za granicę do pracy, spadł zaś udających się tam na zakupy i w celach handlowych. Do pracy za granicę wyjeżdżają przede wszystkim robotnicy wykwalifikowani i rolnicy (co drugi wyjeżdżający z tych grup podaje taki cel wyjazdu).

Opracował
Michał STRZESZEWSKI

A N E K S

Tabela 1. Czy zna Pan(i) na tyle jakiś język obcy, aby móc się nim porozumieć?

(%)

	Tak	Nie	Liczba osób
Ogółem	45	55	979
Płeć			
Mężczyźni	45	55	466
Kobiety	46	54	513
Wiek			
18-24 lat	77	23	148
25-34	59	41	177
35-44	41	59	154
45-54	38	62	203
55-64	34	66	131
65 lat i więcej	25	75	165
Miejsce zamieszkania			
Wieś	38	62	362
Miasto do 20 tys.	50	50	133
20-100 tys.	46	54	197
101-500 tys.	53	47	176
501 tys. i więcej mieszk.	51	49	112
Wykształcenie			
Podstawowe	28	72	274
Zasadnicze zawodowe	34	66	257
Średnie	56	44	339
Wyższe	83	17	108
Grupa społ.-zaw. pracujący			
Kadra kier., inteligencja	81	19	56
Prac. umysł. niż. szczebla	66	34	83
Pracownicy fiz. - umysł.	45	55	89
Robotnicy wykwalifikowani	37	63	97
Robotnicy niewykwalifik.	32	68	33
Rolnicy	39	61	52
Pracujący na własny rach.	45	55	33
Bierni zawodowo			
Renciści	27	73	90
Emeryci	32	68	217
Uczniowie i studenci	89	11	76
Bezrobotni	39	61	115
Gospodynie domowe i inni	44	56	39
Pracuje w:			
inst. państw., publicznej	54	46	133
spółce właścicieli			
prywatnych i państwa	51	49	75
sekt. pryw. poza rolnict.	51	49	195
prywatnym gosp. rolnym	40	60	52
Dochody na jedną osobę			
Do 300 zł	36	64	86
301-500	38	62	140
501-900	41	59	228
901-1200	48	52	85
Powyżej 1200 zł	60	40	90
Ocena własnych war. mater.			
Złe	36	64	269
Średnie	43	57	438
Dobre	59	41	271
Udział w prakt. religijnych			
Kilka razy w tygodniu	42	58	77
Raz w tygodniu	41	59	473
1-2 razy w miesiącu	46	54	160
Kilka razy w roku	54	46	184
W ogóle nie uczestniczy	52	48	83
Poglądy polityczne			
Lewica	52	48	124
Centrum	47	53	292
Prawica	50	50	304
Trudno powiedzieć	35	65	258

Tabela 2. Jaki(e) to język(i)?

	(%)						
	Angielski	Francuski	Niemiecki	Rosyjski	Inne	Nieznający żadnego	Liczba osób
Ogółem	20	2	14	22	4	55	979
Płeć							
Mężczyźni	22	1	14	21	4	55	466
Kobiety	19	2	13	23	4	55	513
Wiek							
18-24 lat	63	3	23	11	10	23	148
25-34	34	0	24	16	4	41	177
35-44	12	1	12	29	2	59	154
45-54	7	3	6	30	4	62	203
55-64	5	0	9	25	1	66	131
65 lat i więcej	2	2	8	18	4	75	165
Miejsce zamieszkania							
Wieś	12	1	10	20	4	62	362
Miasto do 20 tys.	18	1	20	23	3	50	133
20-100 tys.	22	3	15	21	4	54	197
101-500 tys.	26	2	15	27	4	47	176
501 tys. i więcej mieszk.	34	3	13	20	6	49	112
Wykształcenie							
Podstawowe	12	0	7	11	5	73	274
Zasadnicze zawodowe	4	1	10	23	3	66	257
Średnie	28	3	19	27	4	44	339
Wyższe	56	3	25	33	5	17	108
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	56	2	32	35	4	19	56
Prac.umysł.niż.szczebła	35	5	17	25	10	34	83
Pracownicy fiz.- umysł.	20	1	16	17	4	55	89
Robotnicy wykwalifikowani	15	0	13	17	1	63	97
Robotnicy niewykwalifik.	7	0	6	23	4	68	33
Rolnicy	4	0	13	33	3	61	52
Pracujący na własny rach.	33	0	14	21	3	55	33
Bierni zawodowo							
Renciści	4	1	6	19	3	73	90
Emeryci	4	1	9	24	3	69	217
Uczniowie i studenci	82	3	22	11	12	11	76
Bezrobotni	9	1	13	20	1	61	115
Gospodynie domowe i inni	13	2	13	29	6	56	39
Pracuje w:							
inst. państw., publicznej	21	2	16	31	6	46	133
spółce właścicieli							
prywatnych i państwa	28	0	22	23	6	49	75
sekt. pryw. poza rolnict.	32	2	16	15	4	49	195
prywatnym gosp. rolnym	6	0	13	32	3	60	52
Dochody na jedną osobę							
Do 300 zł	7	2	6	21	3	64	86
301-500	11	1	10	27	1	62	140
501-900	12	2	14	22	2	59	228
901-1200	13	1	9	27	11	52	85
Powyżej 1200 zł	39	3	20	24	9	40	90
Ocena własnych war. mater.							
Złe	10	1	10	20	3	64	269
Średnie	16	2	13	23	4	57	438
Dobre	37	2	18	22	5	41	271
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	17	2	11	24	2	58	77
Raz w tygodniu	17	1	12	22	4	59	473
1-2 razy w miesiącu	18	1	11	24	3	55	160
Kilka razy w roku	28	1	20	19	6	46	184
W ogóle nie uczestniczy	25	6	16	19	6	48	83
Poglądy polityczne							
Lewica	22	1	19	27	3	48	124
Centrum	23	1	11	22	7	53	292
Prawica	22	2	17	24	4	50	304
Trudno powiedzieć	14	2	10	17	3	65	258

Tabela 3. Czy był(a) Pan(i) kiedykolwiek za granicą?

(%)

	Tak	Nie	Liczba osób
Ogółem	61	39	978
Płeć			
Mężczyźni	64	36	465
Kobiety	58	42	513
Wiek			
18-24 lat	61	39	148
25-34	71	29	176
35-44	61	39	154
45-54	65	35	203
55-64	62	38	131
65 lat i więcej	43	57	165
Miejsce zamieszkania			
Wieś	42	58	361
Miasto do 20 tys.	61	39	133
20-100 tys.	73	27	197
101-500 tys.	72	28	176
501 tys. i więcej mieszk.	77	23	112
Wykształcenie			
Podstawowe	40	60	274
Zasadnicze zawodowe	56	44	257
Średnie	71	29	339
Wyższe	90	10	108
Grupa społ.-zaw. pracujący			
Kadra kier., inteligencja	96	4	56
Prac. umysł. niż. szczebla	80	20	83
Pracownicy fiz.- umysł.	67	33	89
Robotnicy wykwalifikowani	64	36	96
Robotnicy niewykwalifik.	35	65	33
Rolnicy	31	69	52
Pracujący na własny rach.	95	5	33
Bierni zawodowo			
Renciści	56	44	90
Emeryci	52	48	217
Uczniowie i studenci	77	23	76
Bezrobotni	44	56	115
Gospodynie domowe i inni	48	52	39
Pracuje w:			
inst. państw., publicznej	75	25	133
spółce właścicieli			
prywatnych i państwa	64	36	75
sekt. pryw. poza rolnict.	76	24	194
prywatnym gosp. rolnym	33	67	52
Dochody na jedną osobę			
Do 300 zł	49	51	86
301-500	52	48	140
501-900	64	36	228
901-1200	70	30	85
Powyżej 1200 zł	80	20	90
Ocena własnych war. mater.			
Złe	47	53	269
Średnie	60	40	437
Dobre	76	24	271
Udział w prakt. religijnych			
Kilka razy w tygodniu	54	46	77
Raz w tygodniu	58	42	473
1-2 razy w miesiącu	56	44	160
Kilka razy w roku	69	31	183
W ogóle nie uczestniczy	69	31	83
Poglądy polityczne			
Lewica	75	25	124
Centrum	64	36	292
Prawica	66	34	304
Trudno powiedzieć	44	56	258

Tabela 4. Ile razy w ciągu ostatnich 20 lat, czyli od roku 1986, był(a) Pan(i) za granicą?
 1 - 1 raz; 2 - 2-3 razy; 3 - 4-7 razy; 4 - 8-12 razy; 5 - 13-20 razy; 6 - 21 i więcej razy;
 7 - Nie pamiętam, był(a)m dawniej niż przed 20 laty, trudno powiedzieć; 8 - Nigdy nie był(a)m za granicą

(%)

	1	2	3	4	5	6	7	8	Liczba osób
Ogółem	11	18	14	6	5	5	2	39	979
Płeć									
Mężczyźni	11	17	14	6	7	7	2	36	466
Kobiety	12	18	14	6	3	3	2	42	513
Wiek									
18-24 lat	10	17	16	10	5	2	1	39	148
25-34	10	22	16	4	10	8	1	29	177
35-44	10	19	15	4	5	5	1	39	154
45-54	15	14	16	9	4	6	1	35	203
55-64	12	21	11	6	4	3	5	38	131
65 lat i więcej	11	14	10	3	0	0	4	57	165
Miejsce zamieszkania									
Wies	11	12	6	5	3	3	1	57	362
Miasto do 20 tys.	14	18	15	5	4	3	2	39	133
20-100 tys.	13	22	17	9	5	6	2	27	197
101-500 tys.	10	19	25	4	6	5	3	28	176
501 tys.i więcej mieszk.	8	24	18	9	8	6	3	23	112
Wykształcenie									
Podstawowe	12	14	6	3	2	1	3	60	274
Zasadnicze zawodowe	12	16	13	4	4	5	2	44	257
Średnie	12	22	18	8	5	5	1	29	339
Wyższe	6	17	27	13	14	10	2	10	108
Grupa społ.-zaw. pracujący									
Kadra kier., inteligencja	7	13	35	14	17	8	1	4	56
Prac.umysł.niż.szczebła	15	18	21	6	11	8	1	20	83
Pracownicy fiz.- umysł.	14	26	11	4	2	6	3	33	89
Robotnicy wykwalifikowani	13	20	12	3	1	11	3	36	97
Robotnicy niewykwalifik.	8	19	5	0	4	0	0	65	33
Rolnicy	6	6	7	3	6	4	0	69	52
Pracujący na własny rach.	10	7	28	19	18	12	0	5	33
Bierni zawodowo									
Renciści	13	22	10	4	3	3	1	44	90
Emeryci	11	16	12	5	1	2	5	48	217
Uczniowie i studenci	13	19	22	13	8	2	0	23	76
Bezrobotni	12	20	6	2	3	2	1	56	115
Gospodynie domowe i inni	7	9	17	11	5	0	0	52	39
Pracuje w:									
inst. państw., publicznej	12	22	20	7	6	6	2	25	133
spółce właścicieli									
prywatnych i państwa	9	16	16	8	1	10	3	36	75
sekt. pryw. poza rolnict.	13	18	17	7	11	8	2	23	195
prywatnym gosp. rolnym	6	6	9	3	6	4	0	67	52
Dochody na jedną osobę									
Do 300 zł	16	17	7	4	1	4	0	51	86
301-500	11	21	11	2	1	3	3	48	140
501-900	11	23	13	5	4	5	2	36	228
901-1200	13	16	19	5	11	2	4	30	85
Powyżej 1200 zł	8	14	19	12	11	13	2	20	90
Ocena własnych war. mater.									
Złe	10	19	8	3	2	2	3	53	269
Średnie	13	18	14	5	5	4	2	40	438
Dobre	11	16	20	11	9	7	1	24	271
Udział w prakt. religijnych									
Kilka razy w tygodniu	13	17	16	3	4	0	1	46	77
Raz w tygodniu	11	17	13	7	4	4	3	42	473
1-2 razy w miesiącu	15	19	11	3	3	4	1	44	160
Kilka razy w roku	11	14	20	6	11	7	1	31	184
W ogóle nie uczestniczy	5	26	13	9	4	8	2	31	83
Poglądy polityczne									
Lewica	15	26	14	8	2	9	1	25	124
Centrum	13	15	16	6	6	6	2	36	292
Prawica	9	22	17	7	8	3	2	34	304
Trudno powiedzieć	11	12	10	4	2	3	2	56	258

Tabela 5. Jakie były główne cele tych wyjazdów? Proszę wskazać nie więcej niż dwa główne cele
 1 - Turystyka, zwiedzanie, uprawianie sportu; 2 - Wypoczynek, leczenie; 3 - Zakupy, handel;
 4 - Praca zarobkowa; 5 - Załatwianie spraw służbowych; 6 - Studia, stypendium naukowe, doskonalenie
 znajomości obcego języka; 7 - Odwiedziny u krewnych lub przyjaciół; 8 - Inny

(%)

	1	2	3	4	5	6	7	8	Liczba osób
Ogółem	62	16	13	22	4	2	19	2	582
Płeć									
Mężczyźni	58	15	13	34	5	2	11	1	290
Kobiety	68	17	13	11	2	2	26	3	293
Wiek									
18-24 lat	83	22	6	19	2	4	17	1	90
25-34	64	15	13	30	5	3	12	3	123
35-44	52	16	18	28	9	3	13	2	92
45-54	56	18	17	27	2	1	19	0	130
55-64	60	12	14	15	3	0	25	3	79
65 lat i więcej	64	11	7	5	2	0	36	4	68
Miejsce zamieszkania									
Wieś	59	12	13	30	3	1	23	3	152
Miasto do 20 tys.	57	16	14	29	4	0	11	2	81
20-100 tys.	63	24	18	19	1	1	14	1	142
101-500 tys.	59	12	10	19	7	5	26	1	124
501 tys.i więcej mieszk.	81	19	8	12	5	3	17	3	83
Wykształcenie									
Podstawowe	66	13	11	15	1	0	26	2	109
Zasadnicze zawodowe	48	14	17	35	3	0	21	0	139
Średnie	63	18	14	19	4	2	18	2	238
Wyższe	81	18	7	19	7	7	12	5	96
Grupa społ.-zaw. pracujący									
Kadra kier., inteligencja	83	19	10	14	7	8	15	3	54
Prac.umysł.niż.szczebła	71	26	11	13	6	1	14	4	65
Pracownicy fiz.- umysł.	55	16	30	20	1	2	14	0	58
Robotnicy wykwalifikowani	45	16	10	49	6	0	6	0	59
Robotnicy niewykwalifik.	65	8	0	35	0	0	7	0	12
Rolnicy	59	0	26	49	0	0	24	0	16
Pracujący na własny rach.	68	13	7	27	15	0	9	2	31
Bierni zawodowo									
Renciści	47	18	11	16	1	0	27	4	50
Emeryci	65	12	12	8	3	0	32	3	108
Uczniowie i studenci	89	26	4	14	2	8	15	0	59
Bezrobotni	46	6	14	45	0	0	27	0	51
Gospodynie domowe i inni	37	22	28	32	7	0	14	9	19
Pracuje w:									
inst. państw., publicznej	73	20	13	12	6	3	13	2	100
spółce właścicieli									
prywatnych i państwa	62	14	9	37	4	2	6	5	45
sekt. pryw. poza rolnictw.	59	19	15	29	6	2	13	1	146
prywatnym gosp. rolnym	61	6	25	46	0	0	23	0	17
Dochody na jedną osobę									
Do 300 zł	35	8	20	35	9	0	18	2	42
301-500	47	7	16	36	1	1	19	1	73
501-900	64	15	16	18	5	1	18	1	144
901-1200	81	19	11	13	3	0	18	3	57
Powyżej 1200 zł	78	22	8	16	7	5	18	4	71
Ocena własnych war. mater.									
Złe	50	8	18	27	2	1	25	3	123
Średnie	61	19	14	22	3	1	18	2	257
Dobre	72	18	9	20	7	4	16	2	202
Udział w prakt. religijnych									
Kilka razy w tygodniu	70	25	6	19	0	2	22	0	42
Raz w tygodniu	61	14	13	21	3	2	21	3	269
1-2 razy w miesiącu	66	12	19	18	5	0	20	0	89
Kilka razy w roku	60	22	14	31	6	1	11	2	127
W ogóle nie uczestniczy	65	17	6	22	3	7	21	2	55
Poglądy polityczne									
Lewica	62	21	11	13	6	1	16	3	91
Centrum	68	14	12	24	6	3	19	1	181
Prawica	63	18	11	25	2	2	20	1	197
Trudno powiedzieć	54	14	20	23	1	1	20	3	113